

Podstawowe Informacje / Basic information about the city

Bydgoszcz to stolica województwa kujawsko-pomorskiego i ósme co do wielkości miasto w Polsce. Historycznie zajmuje część Kujaw i jest malowniczo położone nad Brdą, Wisłą oraz Kanałem Bydgoskim. W mieście znajduje się Port Lotniczy im. Ignacego Jana Paderewskiego (podróż z centrum miasta trwa ok. 15 minut autobusem miejskim). Bydgoszcz to miasto o wielowiekowej tradycji, które zachwyca turystów przede wszystkim położeniem nad rzeką przecinającą centrum miasta. Bydgoszcz coraz intensywniej zwraca się ku wodzie. To właśnie w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Brdy toczy się codzienne, kulturalne, sportowe i biznesowe życie miasta.

Bydgoszcz is the capital of the Kujawsko Pomorskie voivodeship (Kuyavian-Pomeranian Province) and the eighth biggest city in Poland. Historically, it occupies part of Kuyavia and is picturesquely located on the Brda and Vistula Rivers and the Bydgoszcz Canal. The Ignacy Jan Paderewski Airport is located within the city (travel from the city centre takes about 15 minutes by a city bus). The city with several centuries of heritage charms tourists with its location on the river and canals that intersect its downtown. Bydgoszcz has been increasingly turning to the water. The daily life of the city, its cultural sporting and business events take place in immediate proximity to the Brda River.

Poruszanie się po mieście / Getting around the city

Komunikacja Miejska pokrywa cały obszar miasta oraz pozwala dotrzeć w szybki i wygodny sposób w każde miejsce Bydgoszczy. Bilety można kupić w kioskach, biletomatach oraz w automatach w środkach komunikacji miejskiej. Cena biletu jednorazowego normalnego: 3,80 zł, cena jednorazowego biletu ulgowego: 1,90 zł.

Zarówno turyści jak i mieszkańcy mogą także korzystać z BRA- bezobsługowej wypożyczalni rowerów (marzec-październik).

Public Transport covers almost the entire area of the city allowing you to quickly reach anywhere in Bydgoszcz. Tickets can be purchased at newstands, ticket vending machines, ticket sale system by phone and by contactless payment cards in the bus/ tram. Regular fare: PLN 3,80, discount fare: PLN 1,90.

Tourists and citizens can also use BRA - a self-serviced bike rental system (March-October). More information at: www.bra.org.pl.

Pierwszy ślad osadnictwa: 8 000 lat p.n.e.

/ First trace of settlement: 8 000 BC

Pierwsza wzmianka: 1238 r.

/ The first mention: 1238

Prawa miejskie: 19.04.1346 r.

/ Chartered as a town: April 19, 1346

Powierzchnia: 175,98 km²

/ Area: 175,98 square kilometers

Wzniesienie: 60 m n.p.m.

/ Average elevation: 60 meters above sea level

Gęstość zaludnienia: 2032 os./km²

/ Population density: 2032 people/ square kilometer

Położenie geograficzne: szerokość geograficzna

53°N, długość geograficzna 18°E /

Geographical coordinates: latitude 53°N longitude 18°E

Taksówki / Taxicabs

Opłata początkowa w większości bydgoskich taksówek wynosi 7,00 zł, natomiast przejechanie każdego kolejnego kilometra w ciągu dnia - 2,40zł.

The initial fee for the majority of taxicabs in the city is about PLN 7, and every consecutive kilometer during the day is about PLN 2.40.

PUBSCO

Kultura w Bydgoszczy / City of culture

Urok Bydgoszczy polega m.in. na tym, że jest to wciąż miasto nieodkryte – zarówno jeśli chodzi o historię, architekturę, jak i kulturę. I to nieodkryte tak dla samych mieszkańców jak i turystów. Oferta kulturalna Bydgoszczy jest bardzo urozmaicona dzięki takim instytucjom jak Filharmonia Pomorska, Teatr Polski czy Opera Nova, jak również Miejskiemu Centrum Kultury, które jest miejscem spotkań towarzyskich, koncertów, pokazów filmowych w Kinie Orzeł. Ponadto MCK opiekuje się Galerią Wspólną oraz Zespołem Pałacowo-Parkowym w Ostromecku. Teatr Kameralny oraz Młyny Rothera to nowe bydgoskie instytucje, które już istotnie wzbogacają kulturalny krajobraz miasta.

The beauty of Bydgoszcz consists in the fact that the city remains largely unexplored in terms of history, architecture, and culture. It waits to be explored by both local residents and tourists. The culture which Bydgoszcz offers is very broad thanks to such institutions as the Pomeranian Philharmonic, the Polish Theatre, the Opera Nova, and the Municipal Centre for Culture. This hosts social meetings, concerts, and movie screenings in the Orzeł Cinema. In addition, the Centre administers the "Wspólna" Gallery and the Ostromecko Palace and Park. Chamber Theatre and Rother's Mills have recently been established to further enrich the cultural landscape of the city.

Filharmonia Pomorska / The Pomeranian Philharmonic

Utworzona 1 stycznia 1953 roku Filharmonia Pomorska jest prawdziwą dumą bydgoszczan. To nie tylko miejsce muzyki, ale szeroko pojętej kultury. Akustyka sali koncertowej Filharmonii Pomorskiej jest jedną z najlepszych w Europie. Każdej jesieni w Filharmonii Pomorskiej odbywa się **Bydgoski Festiwal Muzyczny**.

/ wrzesień

The Pomeranian Philharmonic founded on January 1, 1953 is the pride of Bydgoszcz. It's not only a place of music, but also a place of culture. The Philharmonic has a concert hall that boasts one of the best acoustics in Europe. **Bydgoszcz Music Festival** is organized by Pomeranian Philharmonic every autumn.

/ September

Teatr Polski / The Polish Theatre

Teatr Polski w Bydgoszczy nosi imię Hieronima Konieczki (1920-1994) – aktora, reżysera, animatora licznych przedsięwzięć kulturalnych. Wielu cenionych krytyków uznaje bydgoską scenę za jedną z najlepszych w kraju.

Festiwal Prapremier to ogólnopolski festiwal teatralny organizowany od roku 2002 przez Teatr Polski w Bydgoszczy. Jego program obejmuje prapremiery sztuk teatralnych./ październik

The Polish Theatre in Bydgoszcz is named after Hieronim Konieczka (1920-1944) - an actor, director, animator of numerous cultural undertakings. Many critics regard the Bydgoszcz theatre as one of the best in the country.

The Premiere Festival is a national theatre festival staged since 2002 by the Polish Theatre in Bydgoszcz. Its repertoire features world premieres of theatre plays./October

Opera Nova / The Opera Nova

Co prawda gmach był budowany ponad 30 lat, ale Opera Nova jest jednym z nowocześniejszych i najbardziej wszechstronnych teatrów muzycznych w Polsce. Bogaty repertuar obejmuje dzieła operowe, baletowe, operetki i musicale, a uzupełniają go koncerty i widowiska.

Bydgoski Festiwal Operowy, na który przyjeżdżają zespoły operowe z całego świata organizowany jest corocznie od 1994 roku. / kwiecień-maj

Although the opera house was under construction for more than 30 years, the Opera Nova is one of the most modern theatres in Poland. The rich repertoire includes operas, ballets, operettas and musicals, concerts and performances.

Bydgoszcz Opera Festival gathering opera artists from all over the world has been organized every year since 1994. / April - May

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego / Leon Wyczółkowski District Museum

Wizyta w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy to spotkanie ze sztuką i historią na wyciągnięcie ręki. Bogate muzealne kolekcje zapraszają do poznania historii i kultury od okresu paleolitu aż po współczesność. Każdy z oddziałów muzealnych wprowadza zwiedzającego w inny, niepowtarzalny klimat. Skrywane prawdziwe skarby, nie zawsze w pełni odkryte, pojawiają się na ekspozycjach czasowych.

A visit to the Leon Wyczółkowski District Museum in Bydgoszcz is a meeting with art and history at your fingertips. Rich museum collections invite you to learn about history and culture from the Paleolithic to modern times. Each of the museum branches introduces visitors to a different, unique atmosphere. Real hidden treasures, not always fully discovered, appear on time exposures. We invite you to learn about them.

Muzeum Kanału Bydgoskiego / Bydgoszcz Canal Museum

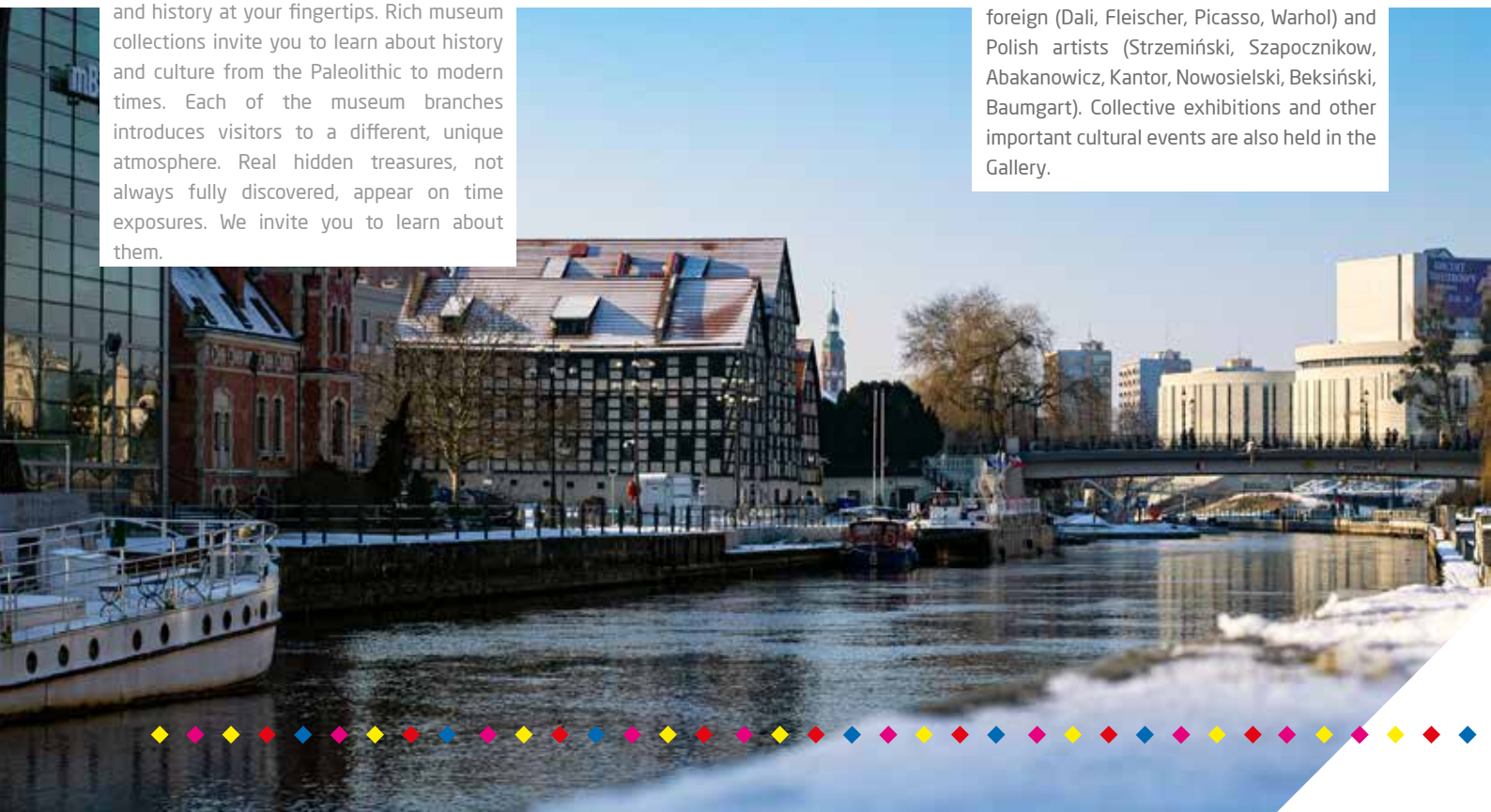
W muzeum oglądać można zdjęcia i eksponaty przedstawiające Kanał Bydgoski, w tym pracę oraz życie codzienne toczące się nad Kanałem. Prowadzone są tu także działania edukacyjne i lekcje muzealne dotyczące żeglugi śródlądowej.

In the museum, you can see photos and exhibits showing the Bydgoszcz Canal, including work and everyday life on the Canal. Educational activities and museum lessons on inland waterways are also organised.

Galeria Miejska bwa / City Gallery bwa

Galeria Miejska bwa jest największą i najważniejszą galerią sztuki w Bydgoszczy. Obecny budynek powstał w 1970 roku. W Galerii prezentowano prace zarówno znanych artystów zagranicznych (Dali, Fleischer, Picasso, Warhol), jak i polskich (Strzemiński, Szapocznikow, Abakanowicz, Kantor, Nowosielski, Beksiniński, Baumgart). Odbywają się tu wystawy zbiorowe i inne ważne wydarzenia kulturalne.

The City Gallery bwa is the largest and most important art gallery in Bydgoszcz. The current building was built in 1970. The gallery presented works by well-known foreign (Dali, Fleischer, Picasso, Warhol) and Polish artists (Strzemiński, Szapocznikow, Abakanowicz, Kantor, Nowosielski, Beksiniński, Baumgart). Collective exhibitions and other important cultural events are also held in the Gallery.

Wybrane wydarzenia kulturalne w Bydgoszczy / Selected cultural events in Bydgoszcz

Bydgoszcz Jazz Festival

Bydgoszcz Jazz Festiwal jest wydarzeniem należącym do najbardziej prestiżowych w naszym regionie. W trakcie kilkunastu dotychczasowych edycji miłośnicy muzyki synkopowanej mogli usłyszeć gwiazdy światowego jazzu, jak również artystów polskich i regionalnych. / Październik- Listopad

Bydgoszcz Jazz Festival is an event that belongs amongst the most prestigious ones in our region. During over a dozen editions of the festival, syncopated music lovers have had an opportunity to listen to internationally renowned jazz stars as well as Polish and regional artists. www.bydgoszczjazzfestival.com.pl October- November

Mózg Festival

W kręgu zainteresowań Mózg Festival znajdują się wszystkie formy muzyki współczesnej, sztuk wizualnych oraz performance. / Wrzesień - Listopad

The interests of the Mózg Festival include all types of contemporary music, visual arts and performance. / September - November

Drums Fusion

Drums Fusion to unikatowy, jedyny tej klasy i wagi festiwal muzyczny w Polsce, stawiający perkusję na piedestale. / Czerwiec

Is a unique music festival in Poland which puts drums and drummers in first place. / June

Rzeka Muzyki / River of Music

Cykl koncertów, organizowanych przez Miasto Bydgoszcz, odbywających się na scenie na Brdzie przy Operze Nova / Lipiec - Sierpień

The concerts, organized by the City of Bydgoszcz, are held every Sunday in July and August on the stage amphitheater on the Brda River, near Opera Nova.

Muzyka u Źródeł / Chamber Music Festival

Festiwal Muzyki Kameralnej „Muzyka u Źródeł” to wyjątkowe wydarzenie artystyczne, które od 2009 roku przyciąga wielbicieli muzyki kameralnej. / Listopad

The Festival is an exceptional artistic event that has attracted chamber music lovers since 2009. / November

Ethniesy

Jedyny w regionie kujawsko-pomorskim festiwal prezentujący muzykę tradycyjną i ludową, który wypracował już mocną markę w świecie polskiego etno. Gościły na nim najważniejsze zespoły polskiej sceny „muzyki korzeni”. / Marzec

Unique to kuyavian-pomeranian region and well established on polish etno scene folk music festival. Previous guest included the most prominent artists of polish „roots music” scene / March

Animocje

Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych Bydgoszcz - festiwal filmowy koncentrujący się na ambitnym i poszukującym swojego wyrazu artystycznego kinie animowanym. / Kwiecień

International Animated Film Festival ANIMOCJE - film festival focused on ambitious animations in search of creative expressions / April

Tehofest

Święto Szlaku Wody, Przemysłu i Rzemiosła TeH₂O w Bydgoszczy to wydarzenie kierowane do bydgoszczan szczególnie zainteresowanych przemysłową historią Bydgoszczy oraz miłośników industrialu z innych części kraju. / Wrzesień

Celebration of the Water, Industry and Craft Trail TeH₂O in Bydgoszcz is targeted at citizens of Bydgoszcz and especially at any enthusiasts of the industrial history of the city as well as at all enthusiasts of industrial issues. / September

Jarmark Świąteczny / Christmas Market

Stoiska z rękodziełem, gastronomią oraz elementami wesołego miasteczka rozlokowane na Moście Staromiejskim i Starym Rynku. Listopad/Grudzień

Market stands set up along the Staromiejski bridge and on the Old Market Square. November/December

Wybrane wydarzenia sportowe w Bydgoszczy / Selected sport events in Bydgoszcz

Wielka Wioślarska o Puchar Brdy / The Great Rowing Regatta for the Brda Cup

W czasie tych zawodów wioślarskie ósemki ze sternikiem ścigają się po Brdzie, na dystansie 8,5 km. Impreza została stworzona na wzór legendarnego wyścigu ósemek Oksford-Cambridge./ Wrzesień

During this regatta, the sweep oar eights race on the River Brda, at the distance of 8,5 km. This sport meeting was created to follow Oxford and Cambridge Boat Race's example./ September

Memoriał Ireny Szewińskiej / Irena Szewinska Memorial

Zawody rozgrywane co roku na bydgoskim stadionie Zawiszy z udziałem gwiazd światowej lekkiej atletyki / Czerwiec

Competition held every year at the Zawisza stadium in Bydgoszcz with world class athletes. / June

Woda Bydgoska / Bydgoszcz Water Competition

Woda Bydgoska to zawody pływackie w samym centrum miasta. Zawody rozgrywane są zawsze 15 sierpnia na trzech dystansach (650m, 1600m oraz 2800m). / Sierpień

A swimming competition in the centre of the city. The competition is always held on 15th of August at three distances (650m, 1600m and 2800m). / August

Triathlon Polska - Bydgoszcz Borówno

Niepowtarzalne zawody z długą historią, w których bierze udział kilkuset zawodników z całego kraju oraz z zagranicy. Rywalizacja odbywa się na dwóch dystansach - IronMan oraz ½ IronMan. / Sierpień

Unique competition, with hundreds of competitors from all over the world. Games include individual races and team relay within two categories Iron Man and 1/2 iron man. / August

Bydgoszcz Triathlon

Zawody odbywają się w samym centrum Bydgoszczy na dystansach ½, ¼ oraz ⅙. Szczegóły: bydgoszcztriathlon.pl / Lipiec

The competition takes place in the city centre of Bydgoszcz at ½, ¼ and ⅙ distances. Details: bydgoszcztriathlon.pl / July

Ster na Bydgoszcz **/ Bydgoszcz Water Festival**

Bydgoski Festiwal Wodny jest największym świętem wodniaków w regionie, które łączy światy żeglarzy, artystów i podróżników.
www.sternabydgoszcz.pl
/ Czerwiec

The Bydgoszcz Water Festival is the biggest holiday for water sports enthusiasts in the region. It is a unique project, combining the communities of sailors, artists and travelers.
www.sternabydgoszcz.pl
/ June

Warto zobaczyć / Must sees

Katedra / Cathedral

Katedra pw. św. Marcina i Mikołaja to najstarszy kościół w Bydgoszczy. Budowa trwała od 1466 do 1502 roku. Obraz z ołtarza głównego jest tym co przykuwa najbardziej uwagę wiernych i turystów. Jest to przepiękny późnogotycki obraz Madonny z Dzieciątkiem.

St. Martin and St. Nicholas Cathedral is the oldest church in Bydgoszcz and it was constructed between 1466 and 1502. The high altar painting is the thing that commands the most the attention of the faithful and tourists. This is a late-Gothic painting of Our Lady with the Child Jesus, holding a rose in the other hand.

Wyspa Młyńska / Mill Island

Wyspa Młyńska to zielone serce Bydgoszczy, enklawa w samym centrum miasta. Wytchnienie dają park, aleje starych drzew, duże place trawników, alejki z ławeczkami, szum gwałtownie spadającej wody na jazie i przepuście. Dookoła woda. Od strony Starego Miasta szybka, nerwowa Brda Młynówka ze ścianą Bydgoskiej Wenecji. Z drugiej strony potężne, główne koryto Brdy Górnej z sylwetkami dostojnej Katedry oraz Opery Nova. Dzięki rewitalizacji miejsce to stało się najchętniej odwiedzanym zakątkiem miasta. Tu znajdziemy nowoczesnie wyposażone historyczne budynki muzeum, Młyny Rothera, przystań jachtową, plac zabaw, amfiteatr, wiele ścieżek rowerowych i pieszych, a nawet plażę, tuż obok rozłożystego trawnika, na którym bydgoszczanie chętnie wylegają się na kocach.

Mill Island is the green heart of Bydgoszcz, an enclave in the city centre. People coming here can relax in the park, among alleys lined with old trees, vast lawns, and alleys with benches, listening to the rapidly falling water at the weir and culvert. Water surrounds everything. From the direction of the Old Town, we can find the Brda Młynówka river, running fast and nervously, along with the wall of Bydgoszcz Venice. Across from it is the vast main riverbed of the Upper Brda, featuring such landmarks as the stately Cathedral and Opera Nova. Thanks to revitalization, this place has become the favorite hangout of the local residents. Here, we can also find the historical buildings of the Museum with modern upgrades, Rother's Mills, yacht marina, playground, amphitheater, numerous hiking and biking paths, and even a beach next to the spacious lawn on which Bydgoszcz residents enjoy lounging on their blankets.

Skarb bydgoski / Bydgoszcz treasure

Na początku 2018 roku, podczas renowacji posadzki w Katedrze, archeolodzy odkryli niezwykły skarb. Prawie 500 złotych monet i 200 artefaktów z XVI i XVII wieku przeleżało w ziemi ponad 300 lat. Skarb można już oglądać na ekspozycji w Europejskim Centrum Pieniądza (Muzeum Okręgowe) na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy.

At the beginning of the year 2018, during renovation of the cathedral's floor, an amazing treasure was discovered by archaeologists. This consists of nearly 500 gold coins as well as 200 artefacts that had been buried in the ground for over three centuries. The treasure is already on display in the European Money Centre (District Museum) located on Mill Island in Bydgoszcz.

Bydgoszcz z Wieży Ciśnień / Water Tower

W 1900 roku, na obecnym Wzgórzu gen. Henryka Dąbrowskiego, najwyższej położonym miejscu względem ujęcia wody w Lesie Gdańskim, oddano do użytku wieżę ciśnień (proj. Franz Marschal). Pełniła ona ważną funkcję w nowoczesnym systemie wodociągowym Bydgoszczy. Dziś Wieża Ciśnień jest częścią Muzeum Wodociągów, a jej wnętrze kryje ekspozycję opowiadającą o dziejach lokalnych wodociągów i kanalizacji. Kiedy obejrzymy industrialną wystawę, wąskimi, krętymi schodami wchodzimy na taras widokowy, aby odbyć najkrótszą wycieczkę w trakcie której będziemy podziwiać niepowtarzalną panoramę całej Bydgoszczy. Jej szczegóły poznamy dzięki lunetom osadzonym na balustradzie.

**Zamknięte do lipca 2023 roku /
Closed until July 2023**

In 1900, on the hill known today as Gen. Henryk Dąbrowski's Hill, which is the highest site in relation to the water intake in Las Gdański, the water tower (designed by Franz Marschal) was opened. It played an important role in the modern waterworks system of Bydgoszcz. Today it is a part of the Waterworks Museum where we find an exhibition recounting the history of the local waterworks and sewers. After touring the industrial exhibition, we can take a narrow, winding staircase to access the lookout terrace, which offers a breath-taking panoramic view of Bydgoszcz. There are several telescopes mounted on the railing, offering a more detailed view of the city.

Spichrze nad Brdą / Granaries on the Brda River

Bydgoskie spichrze nad Brdą są niemal jak herb miasta. Do dzisiaj zachowało się w Bydgoszczy zaledwie kilka historycznych spichrzy, a sprzed XIX wieku tylko cztery. Wszystkie przy brzegach rzeki, w ścisłym centrum miasta, wszystkie szachulcowe i wszystkie dzisiaj pełniące funkcje muzealne. Trzy spichrze przy ul. Grodzkiej 9-11, (które także są współczesnym logo Bydgoszczy) zostały zbudowane w latach 1793-1800 przez kupca Samuela Gotlieba Engelmana. Pierwotnie kompleks przy ul. Grodzkiej składał się z pięciu spichrzy w zabudowie szeregowej, które pełniły funkcję magazynów. W 1960 roku doszczętnie spłonęły dwa z nich. Zachowane spichrze w 1962 roku zostały zaadaptowane na cele ekspozycyjne bydgoskiego Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego.

Bydgoszcz granaries on the Brda River are almost like the coat of arms of the city. Only a few historical granaries have remained in Bydgoszcz, with only four dating from before the 19th century, standing on the riverside in the city centre. All of them are half-timbered buildings serving today as museums. Three granaries at 9-11 Grodzka Street (the image of which is commemorated on the contemporary logo of Bydgoszcz), were built in 1793-1800 by merchant Samuel Gotlieb Engelmann. Initially, the complex on Grodzka Street consisted of five granaries built as a row of houses, which were used as warehouses. In 1960, two of them were completely burned down. In 1962, the preserved granaries were transformed into exhibition buildings of the Leon Wyczółkowski District Museum of Bydgoszcz.

Fontanna „Potop” / “Deluge” Fountain

Wśród fotografii robionych podczas pobytu w Bydgoszczy, nie może zabraknąć tej, przy monumentalnej fontannie „Potop”, znajdującej się w parku im. Kazimierza Wielkiego nieopodal pl. Wolności. Ten efektowny wodotrysk, autorstwa Ferdynanda Lepckiego stanął w tym miejscu w 1904 r., w ówczesnym ogrodzie Regencji Bydgoskiej. To największe dzieło artysty budziło zachwyt i do 1943 r. było jedną z większych atrakcji Bydgoszczy, przy której chętnie się fotografowano. Niestety wartościowe rzeźby uległy konfiskacie na cele wojenne. Dziś, dzięki zawiązanemu w 2004 r. społecznemu komitetowi odbudowy fontanny, odlana z brązu, wielofigurowa, biblijna scena została wiernie zrekonstruowana.

One of the must-have photographs of one's stay in Bydgoszcz is a photo at the “Deluge” Fountain, which stands in Kazimierz Wielki Park, in the proximity of Wolności Square. This impressive fountain, made by Ferdinand Lepcke, was erected on this site in 1904, in the then garden of the Bydgoszcz District Government. The breathtaking work made by the artist had impressed spectators until 1943 as one of the biggest attractions of Bydgoszcz, and a popular site for taking photographs. Unfortunately, the valuable sculptures were confiscated for war purposes. These days, thanks to the Social Committee for Rebuilding the Fountain established in 2004, the bronze, multi-figural statue has been faithfully restored.

Pan Twardowski / Master Twardowski

Kilka razy dziennie można spotkać w Bydgoszczy Mistrza Twardowskiego. Wychyla się on z okna kamienicy przy Starym Rynek 15, w której niegdyś przyjmował swoich interesantów.

Several times a day Master Twardowski leans out of the window of a tenement at Stary Rynek 15 (old market) to greet whoever is present. It is the exact same place where he used to perform his magic.

Rzeźba „Luczniczka” / The “Archer Lady” statue

Niegdys stała na placu Teatralnym, na skwerze obok nieistniejącego Teatru Miejskiego, budząc oburzenie co bardziej pruderyjnych bydgoszczan. Dziś kameralny posąg „Luczniczki”, wyniesiony do roli jednego z symboli Bydgoszczy, stoi vis à vis Teatru Polskiego w parku im. Jana Kochanowskiego.

It was once standing on Teatralny Square, in the vicinity of the now non-existent Municipal Theatre, angering some prudish residents of Bydgoszcz. These days, the “Archer Lady” statue, known as one of the symbols of Bydgoszcz, stands across from the Polish Theatre in Jan Kochanowski Park.

Dzielnica Muzyczna / The Music District

Dzielnica Muzyczna w Bydgoszczy to jedno z najciekawszych założeń urbanistycznych miasta, a jednocześnie jeden z najbardziej urokliwych i spokojnych zakątków Bydgoszczy. Centralnym punktem dzielnicy jest rozległy, zrewitalizowany w 2015 roku, Park im. Jana Kochanowskiego, pełen rzeźb przedstawiających wybitnych kompozytorów. Park otaczają bydgoskie instytucje kultury - Teatr Polski, Filharmonia Pomorska oraz Akademia Muzyczna. W sąsiedztwie znajduje się kilka wybitnych przykładów secesji w postaci doskonałych willi i kamienic zaprojektowanych przez wybitnych architektów.

The Music District is one of the most interesting urban planning solutions of the city, and one of the most charming and quietest corners of Bydgoszcz. The main point of the district is the expansive Jan Kochanowski Park, full of statues of eminent composers. The park is surrounded by institutions of culture - Polish Theatre, Pomeranian Philharmonic and the Academy of Music. In its vicinity there are several outstanding examples of Art Nouveau in the form of fine villas and townhouses designed by renowned architects.

Marian Rejewski

Marian Rejewski, matematyk i kryptolog, rozwiązał jedną z największych tajemnic II wojny światowej - złamał szyfr Enigmy. Przyczyniło się to do uzyskania przewagi przez aliantów, a tym samym do szybszego zakończenia wojny. Wizerunek Mariana Rejewskiego można spotkać na muralu przy ulicy Gdańskiej autorstwa Juliana Nowickiego. Istnieje również ławeczka pomnikowa (na rogu ulicy Gdańskiej i Śniadeckich), przedstawiająca postać zasłużonego bydgoszczanina.

Bydgoskie autografy / Bydgoszcz Autographs

Bydgoszcz zawdzięcza swój szczególny charakter wspaniałym osobom, które z powodzeniem złożyć mogą swój podpis pod licznymi sukcesami i osiągnięciami. Aby podpis ten zyskał wymierne oblicze, podjęto inicjatywę wyróżniania ambasadorów naszego miasta pamiątkowymi tablicami w formie utrwalonej w płaskorzeźbie sygnatury. Swoją tabliczkę mają tu między innymi: Irena Szewińska, Rafał Blechacz, Zbigniew Boniek, Jerzy Hoffman, Adam Sowa, Lech Wałęsa, Tomasz Gollob, Irena Santor.

„Przechodzący przez Rzekę” / “Man Crossing the River” sculpture

„Przechodzący” zawiątał do Bydgoszczy 1 maja 2004 dla upamiętnienia wejścia Polski do Unii Europejskiej. Autorem tej niezwykłej rzeźby jest Jerzy Kędziora. Tajemnica „Przechodzącego” polega na przeniesieniu środka ciężkości poniżej poziomu liny. Dzięki temu, rzeźba utrzymuje równowagę. Na linie umieszczona została także jaskółka (z niemieckiego: schwalbe), dla uczczenia wybitnego bydgoszczanina, założyciela Filharmonii Pomorskiej - Andrzeja Szwalbego.

Marian Rejewski was a famous mathematician and cryptologist who contributed to the breaking of the code of the German cipher machine “Enigma” used during the Second World War. You can find the monument of Marian Rejewski sitting on a bench on the corner of Gdańska and Śniadeckich street or you can see the mural by Julian Nowicki at Gdańska street. He is recognized as one of the most distinguished citizens of our city.

Bydgoszcz owes its unusual character to many great people, whose achievements and special contribution to the city have been commemorated by putting their signatures on plaques on Długa Street. We can see these Bydgoszcz Autographs under our feet. Famous people such as Irena Szewińska, Rafał Blechacz, Zbigniew Boniek, Jerzy Hoffman, Adam Sowa, Lech Wałęsa, Tomasz Gollob, Irena Santor have their plaques here.

The “Man Crossing the River” sculpture came to Bydgoszcz on May 1, 2004 in order to commemorate Poland’s accession to the European Union. This unique statue was made by Jerzy Kędziora. The mystery of the “Man Crossing the River” consists in shifting its centre of gravity below the rope level, maintaining its balance. The rope also features a swallow (which is Schwalbe in German), in order to commemorate Andrzej Szwalbe, the outstanding citizen of Bydgoszcz, founder of the Pomeranian Philharmonic.

Barka Lemara / Lemara barge

Po Kanale Bydgoskim kursowały całe karawany barek ciągniętych przez silne statki holownicze. Lemara była jedną z nich. Została zbudowana w 1937 r. w Stoczni i Warsztatach Mechanicznych Lloyda Bydgoskiego S.A. w Bydgoszczy. Obecnie na Barce Lemara mieści się żywe muzeum tradycji wodniackich i szyperskich. Jest to miejsce, gdzie odbywają się koncerty, spektakle i spotkania z kulturą.

Whole caravans of barges pulled by powerful tugboats used to sail on the Bydgoszcz Canal. Lemara was one of them. It was built in 1937 in the Shipyard and Mechanical Workshops of the Bydgoszcz Lloyd S.A. in Bydgoszcz. Nowadays, Lemara barge is a living museum of the water and skipper tradition with concerts, theatre plays and culture meetings.

Kanał Bydgoski / Bydgoszcz Canal

Kanał Bydgoski zbudowany w latach 1773-1774 stanowi część międzynarodowej drogi wodnej E70. Łączy on Wisłę i Odrę poprzez ich dopływy: Brdę oraz Noteć i Wartę. Powstanie Kanału przyczyniło się do dynamicznego rozwoju miasta, które dzięki nowoczesnym urządzeniom hydrotechnicznym, charakterystycznej nadwodnej zabudowie przemysłowej, mieszkaniowej i rekreacyjnej, zyskało swoją elegancję, nadrzeczną tożsamość oraz rangę jednego z głównych ośrodków transportu śródlądowego. W latach 1908-1915 zbudowano tzw. Nowy Kanał wraz z unikatowymi śluzami Czyżkówko i Okole, wyposażonymi w zbiorniki wyrównawcze, pozwalające zaoszczędzić większość wody. Przełom wieku XX i XXI okazał się dla Kanału łaskawy. Mieszkańcy i władze miasta zwracają się w stronę wody, czego przykładem są konsekwentnie prowadzone prace remontowe nad Kanałem.

The Bydgoszcz Canal, built in 1773-1774, is part of the international waterway E70. It connects the Vistula with the Odra River through its tributaries, the Noteć and Warta Rivers. The Building of the Canal contributed to the fast growth of the city, which thanks to its modern hydrotechnical facilities, distinct riverside industrial, residential and recreational buildings, gained its elegance, riverbank identity and the status of one of the main inland transport centres. In 1908-1915, the New Canal was built with such unique locks as Czyżkówko and Okole, provided with compensation reservoir, allowing to save most of the water. The turn of the 21st century was very generous for the canal. Residents and administrators of the city turn toward water, which can be confirmed by consistent repair works on the canal in recent years.

Warto zrobić / Must dos

Exploseum

Tajemnica niebezpiecznych ruin ponad 50 lat skrywana była w Puszczy Bydgoskiej. Tylko starsi mieszkańcy, pamiętający czasy II Wojny Światowej, wiedzieli, że kilka kilometrów od działających zakładów chemicznych i powstającego parku przemysłowego znajduje się miejsce nieludzkiej pracy ponad 40 000 pracowników przymusowych byłego DAG Fabrik Bromberg. W 2008 roku podjęto decyzję o przekształceniu części terenu w muzeum. Z kilkuset budynków należących w latach 1939- 1945 do potężnego koncernu zaopatrującego III Rzeszę w nitroglicerynę, trotyl i proch bezdymny zabezpieczono kilkanaście, połączonych tunelami. Tworzą one dwie bliźniacze linie NGL - Betrieb, czyli produkcji nitrogliceryny. Jedna z nich została przeznaczona na muzeum - Exploseum, druga zaś, jako trwała ruina daje obraz piętna czasu, jakie odcisnęło się na budynkach oraz utrwała ich oryginalny wygląd. Wizyta w Exploseum to spora dawka wiedzy o technice wojennej zakłeta w betonowych ścianach, a wędrówka przez jego liczne mroczne korytarze z pewnością na długo zapadnie w pamięć. www.exploseum.pl

The secret of the mysterious ruins lay hidden in the Bydgoszcz Forest for fifty years. Only the older residents, remembering the times of World War II, knew that several kilometres from

the operating chemical plant and newly developed industrial park, there is a place known for inhuman forced labour involving over 40,000 workers of the former DAG Fabrik Bromberg. In 2008, the decision was made to transform part of the area into a museum. Out of several hundred buildings that in 1939-1945 were part of a huge concern providing the Third Reich with nitroglycerin, trinitrotoluene and smokeless powder, a dozen or so were separated and connected by tunnels. They

are created by two twin lines NGL - Betrieb, i.e. nitroglycerin production. One of them was designated as a museum - Exploseum, while the second one, as a permanent ruin, shows the mark left by time on the buildings and preserves their original look. A visit to the Exploseum provides extensive knowledge on military technology. A tour through its myriad, murky and concrete corridors will certainly be remembered for a long time. www.exploseum.pl

Zrób sobie mydło / Make soap yourself

W Bydgoszczy działa jedyne na świecie Muzeum Mydła i Historii Brudu. Jest to interaktywna podróż przez dzieje czystości, brudu i mydlarstwa, które ma wielkie związki z Bydgoszczą. W grodzie nad Brdą pierwszy Zakład Produkcji Mydeł i Świec powstał już w XVIII wieku przy dzisiejszej ul. Warmińskiego, a słynne do dziś proszki do prania, Persil czy Cypisek, powstały właśnie w Bydgoszczy. Wizytę w Muzeum rozpoczyna się od umycia rąk w balii. Następnie przechodzi się do sali warsztatowej, gdzie mydlarki uczą krok po kroku, jak wykonać swoje własne pachnące mydełko. Po warsztatach, uczestnicy zwiedzają zakątki zaskakującego muzeum.

The world's only Museum of Soap and History of Dirt operates in Bydgoszcz. It offers interactive time travel through the history of cleanliness, dirt and soap making, which has deep-rooted ties with Bydgoszcz. In the city on the Brda River, the first Soap and Candle Production Plant was founded as early as the 18th century on today's Warmińskiego Street. Production of the famous Persil and Cypisek laundry soap originated in Bydgoszcz. A visit to the Museum starts from washing your hands in a tub. Then visitors move to the workshop, where soap makers teach them step by step how to make fragrant soap. After the workshops, participants visit all parts of this surprising museum.

Zrelaksuj się w Myślęcinku / Relax in Myslecinek

Będąc w Bydgoszczy, warto zrobić chwilę wytchnienia i zrelaksować się, korzystając z atrakcji i przestrzeni Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku, potocznie zwanym Myślęcinkiem (od nazwy wsi). Jest to największy park miejski w Polsce o powierzchni 830 hektarów. Oddalony jest od ścisłego centrum miasta zaledwie o 5 km. W parku nie zabraknie atrakcji zarówno dla najmłodszych, jak i dla starszych. W okresie letnim skorzystać można z atrakcji Lunaparku, Zaginionego Świata (park dinozaurów) oraz Makroświata (park wielkich owadów). Dużą uciechą dla młodzieży będzie z pewnością park linowy z tyrolką. Dorośli z pewnością docenią piękno Ogrodu Botanicznego, położonego w malowniczej dolinie. Warto też odwiedzić Ogród Fauny Polskiej, czyli myślęcinińskie zoo. Miłośnicy sportów wodnych mogą skorzystać tutaj z wyciągu w Wakeparku.

While in Bydgoszcz, it's worth taking a breath and relaxing, taking advantage of the attractions and space of the Myślęcinek Forest Park of Culture and Recreation. It is the biggest municipal park in Poland, occupying 830 hectares. It is situated only 5 km from the city centre. The park offers a host of attractions for visitors of all ages. During the summer season, we recommend a visit to the fun-fair, the Lost World (Dinosaur Park) and Macroworld (park with huge insects). Great fun for youngsters is a rope park with a zip-line. Adults will surely enjoy the beautiful Botanical Garden located in a picturesque valley. The Myślęcinek Zoo and Terrarium are also worth visiting. Water sports enthusiasts can take advantage of a lift in the Wakepark.

Tramwaj Wodny

/ Water Tram

Bydgoszcz najpiękniej prezentuje się od strony rzeki. Zrewitalizowana Wyspa Młyńska, odnawiane bulwary nad Brdą, zabytkowe urządzenia hydrotechniczne na Kanale Bydgoskim najlepiej poznać podczas rejsu tramwajem wodnym. Słonecznik I i II to nowoczesne i ekologiczne, bo napędzane energią słoneczną jednostki, które na pokład zabrać mogą 28 osób.

Bydgoszcz looks the most beautiful from the river. The revitalized Mill Island, renovation of the boulevards on the Brda that is under-way and historical hydrotechnical facilities on the Bydgoszcz Canal, can be seen best while taking a cruise by Water Tram. These water trams, called Słonecznik I and II, are modern and environmentally friendly vessels, powered by solar energy, which can carry 28 people on board.

Bydgoskie Specjały / Bydgoszcz specialties

Podczas pobytu w Bydgoszczy warto znaleźć czas na spróbowanie lokalnych specjałów. Z pewnością każdy znajdzie coś dla siebie: praliny, gęsinę, piwo warzone na miejscu czy chleb z ziemniakami. Warto również odwiedzić niedzielny Frymark, czyli targ ekologicznych, regionalnych produktów żywnościowych.

During your stay in Bydgoszcz, it's worth finding time to try local specialties. There is something for everyone, including chocolates, goose meat, locally brewed beer, and bread with potatoes. You may also like to visit Frymark - a weekly farmers market offering organic regional foods and crafts.

Zabytkowe linie turystyczne / Old bus and tram tourist tours

W sezonie wakacyjnym (lipiec-sierpień) warto skorzystać z wycieczek zabytkowym stuletnim tramwajem typu Herbrand lub Czerwoną eNką z lat 60' XX wieku. Natomiast miłośnicy klimatu PRL z pewnością ucieszą się na myśl o przejażdżce „Ogórkem”, czyli nieśmiertelnym Jelczem 043. Autobusy i tramwaje kursują okazjonalnie, na różnych trasach.

During the vacation season (July and August) it is worth to take tours by the historical, hundred year old tram Herbrand or Red eNka made in the 1960s. Those who like the atmosphere of Communist Poland will enjoy a ride by "Ogórek" (cucumber), which is our immortal bus Jelcz 043. Old buses and trams travel occasionally on various routes.

Spójrz z góry na stare miasto / See the old town from above

Historia Młynów Rothera sięga I połowy XIX wieku. Dziś w zrewitalizowanych przestrzeniach tego dawnego obiektu przemysłowego na Wyspie Młyńskiej mieści się instytucja kultury. Młyny oferują bogaty program wydarzeń kulturalnych, wystawy czasowe i stałe („Węzły. Opowieść o mieście nad rzeką”), a z dachu budynku, gdzie mieści się taras widokowy można podziwiać panoramę miasta.

The history of Rother's Mills dates back to the first half of the 19th century. Today, the revitalized spaces of the once an industrial facility on the Mill Island house a cultural institution. The Mills offer a rich program of cultural events, exhibitions („Knots. The story of the city by the river.”) and from the roof of the building, where there is an observation deck, you can admire the panorama of the city.

Odwiedź papugarnię **/ Visit Parrot house**

W bydgoskiej Papugarni, największej w Polsce, znajdziecie papugi, a także kanarki, gołąbki diamentowe oraz inne ptaki. To nowa atrakcja turystyczna w naszym mieście. Egzotyczne ptaki poruszają się tu swobodnie, można je głaskać, a także karmić kupioną na miejscu karmą. Przestrzeń w Papugarni została zaaranżowana w taki sposób, aby ptaki czuły się komfortowo – jest sporo gałęzi, roślin oraz drążków. Dodatkowo opiekunowie ptaków, którzy czuwają nad ich bezpieczeństwem, opowiadają zwiedzającym ciekawostki z życia zwierząt.

In the Parrot house in Bydgoszcz, the biggest in Poland, one may find parrots as well as canaries, diamond doves and other birds. Exotic birds fly freely around the house, visitors can stroke them and feed with birdseed bought on site. Space in the building was especially arranged to fulfil the birds needs so they can feel comfortable – there are a lot of branches, plants and things to play with. Moreover, keepers take care of birds and visitors safety and happily answer questions about these fascinating birds.

Szlak Wody Przemysłu

i Rzemiosła TeH₂O / TeH₂O Trail

To przemysłowy szlak tematyczny w Bydgoszczy, który łączy historię miejsc wpisanych w przestrzeń miasta organicznie związanego z wodą. Każda z powieści spleta ze sobą losy bydgoszczan – rzemieślników, przedsiębiorców, społeczników – z rozwojem lokalnego przemysłu i rzemiosła.

Posmakuj mistrzowskiej kawy

/ Taste some masterful coffee

Miłośnicy kawy nie powinni ominąć Bydgoszczy na turystycznej mapie Polski. To właśnie tutaj mieszka i pracuje Audun Sørbotten- Norweg, który w 2014 roku utworzył w Bydgoszczy palarnię kawy. Dlaczego nazywamy kawę Auduna mistrzowską? Dlatego, że w 2015 roku wygrał Mistrzostwa Świata Roasterów! Zanim Audun otrzymał ten ważny w świecie kawy tytuł, odbywał praktyki w Solbergu&Hansenie – jednej z najbardziej znanych norweskich palarni na świecie. Kawy wypalanej przez Mistrza można się napić w bydgoskich kawiarniach: Parzemy Tutaj (Długa 61), PO CO (Gdańska 22) oraz w Landschafcie (Gimnazjalna 6)

Coffee-lovers should definitely visit Bydgoszcz to try some great coffee. It is only in Bydgoszcz where Audun Sørbotten (from Norway) lives and works in his own coffee roasting plant. Why do we call his coffee masterful? Because in 2015 he became a World Coffee Roasting Champion. While in Bydgoszcz you can taste coffee in the following coffee houses: Parzemy Tutaj (61 Długa st.), PO CO (22 Gdańska st.) and Landschaft (6 Gimnazjalna st.).

Alternatywne oblicze miasta

/ Alternative image of the city

Alternatywne oblicze miasta Bydgoszcz ceniona jest przez miłośników kultury. Znane festiwale stanowią ważne chwile w dziejach miasta. Turyści natomiast chwalą je za ogrom zabytków, muzeów, atrakcji turystycznych, jednak ma ono o wiele więcej do zaoferowania. Tradycyjne atrakcje doskonale uzupełnia Trasa Alternatywna. To propozycja poznania Bydgoszczy jako ośrodka kultury, z którą spotkać się można wręcz na każdym rogu. Bydgoskie malowidła ścienne należą do najwspanialszych na świecie. Tu swoją karierę zaczynali Mateusz Gapski, Przemysław Blejzyk, Bartek Świątecki, Robert Proch. Tu powstał pierwszy mural wysoki na 10 pięter, ale też tutaj te ściennie obrazy tworzyli seniorzy oraz ludzie bezdomni w ramach zintegrowanych działań.

Bydgoszcz is recognized among culture lovers. Popular festivals are important events in the history of the city. Tourists appreciate Bydgoszcz for its myriad historic landmarks, museums, and tourist attractions, but the city has much more to offer. Traditional attractions are perfectly complemented by the Alternative Route. This proposal is a perfect opportunity to learn about Bydgoszcz as a centre of culture, which can be seen at almost every corner. The Bydgoszcz murals are ranked among the most impressive in the world. This platform served as a springboard for such talented artists as Mateusz Gapski, Przemysław Blejzyk, Bartek Świątecki, and Robert Proch. Poland's first ten-storey high mural was made here. Some of the murals were made by seniors and homeless under integrated activities.

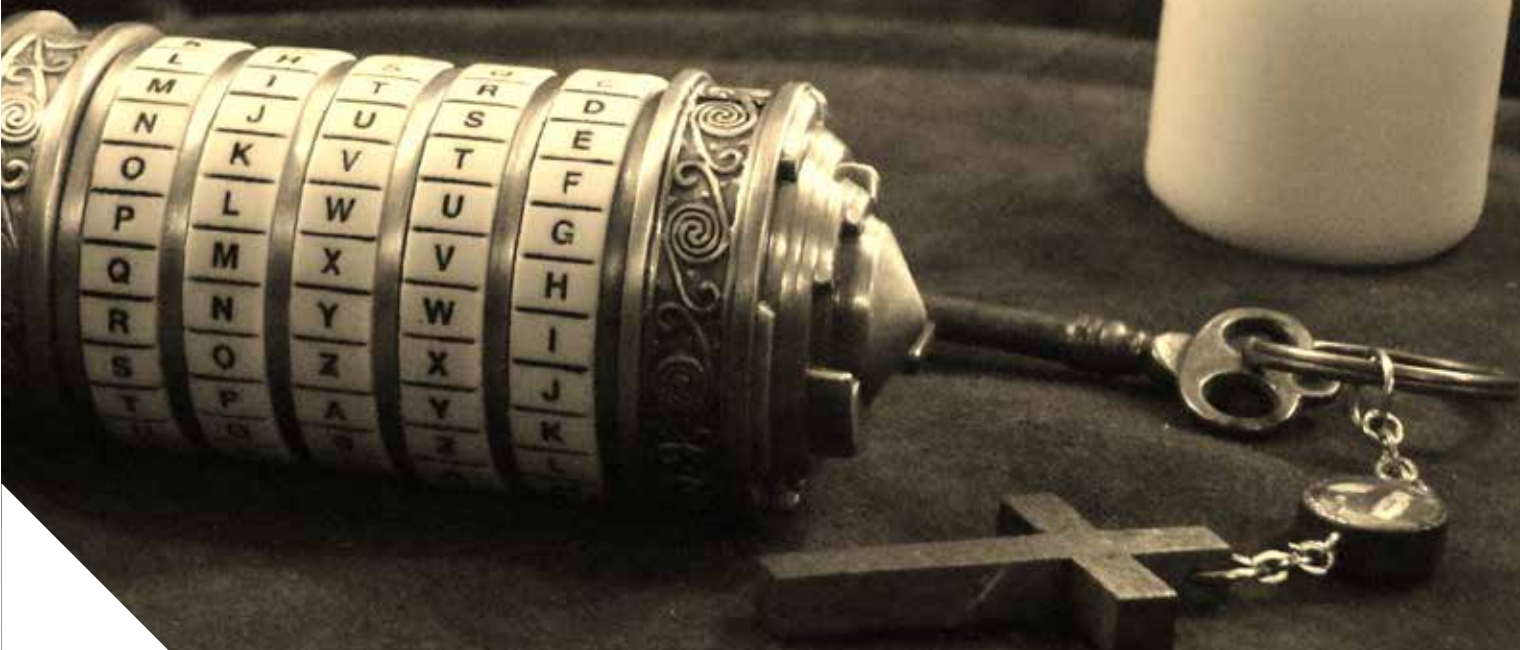

Znajdź wyjście

/ Escape the room

W Bydgoszczy każdy znajdzie coś dla siebie. Jest to miasto różnorodne. Zarówno starsi, jak i najmłodsi turyści nie mogą narzekać na brak atrakcji. Miłośnicy Escape roomów również nie będą rozczarowani bo znajdą w Bydgoszczy wiele zagadkowych pokoi, o różnym stopniu trudności, które są bardzo dobrze przygotowane i oceniane przez odbiorców. Tematyka pokoi jest różnorodna, można znaleźć np. pokój rycerski, salę ze szpitala psychiatrycznego czy też opuszczony strych, wszystko po to, aby dostarczyć uczestnikom niezastąpionych wrażeń.

Everybody can find something interesting in Bydgoszcz for themselves. The city is incredibly varied. Older as well as younger tourists can not complain about lack of attractions. Also, Escape Room fans will not be disappointed. In Bydgoszcz, you can find a few rooms full of secrets with various difficulty levels, they are well-prepared and have good rates. How popular is a particular room is often determined by its subject. For example, you can find here a knight's room, psychiatric hospital room, abandoned loft, everything just to give participants another opportunity to gain some new experiences.

- 1 Pomnik Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej
/ Fight and Martyrdom Monument
- 2 Pan Twardowski / Master Twardowski
- 3 Ratusz / City Hall
- 4 Pomnik Kazimierza Wielkiego / Casimir The Great Statue
- 5 Wyspa Młyńska / Mill Island
- 6 Młyny Rothera / Rother's Mills
- 7 Wenecja Bydgoska / Bydgoszcz Venice
- 8 Przechodzący przez Rzekę / Man Crossing the River
- 9 Barka Lemara / Lemara Barge
- 10 Ławeczka Mariana Rejewskiego / Bench of Marian Rejewski
- 11 Łuczniczka Nova / Nova Archer Lady
- 12 Fontanna Potop / Deluge Fountain
- 13 Katedra Bydgoska / Bydgoszcz Cathedral
- 14 MOB Apteka „Pod Łabędziem” / "Pod Łabędziem" Pharmacy
- 15 Bydgoskie Autografy / Bydgoszcz Autographs
- 16 Stary Tramwaj / Old Tram
- 17 Tramwaj Wodny / Water Tram
- 18 MOB Spichrze / Granaries
- 19 MOB Dom Leona Wyczółkowskiego
/ Leon Wyczółkowski House
- 20 MOB Galeria Sztuki Nowoczesnej / Modern Art Gallery
- 21 MOB Europejskie Centrum Pieniądza
/ European Money Centre
- 22 MOB Zbiory Archeologiczne
/ Archaeological Collection
- 23 Muzeum Mydła i Historii Brudu
/ Museum of Soap and History of Dirt
- 24 Wieża Ciśnień / Water Tower
- 25 MOB Gdańska 4

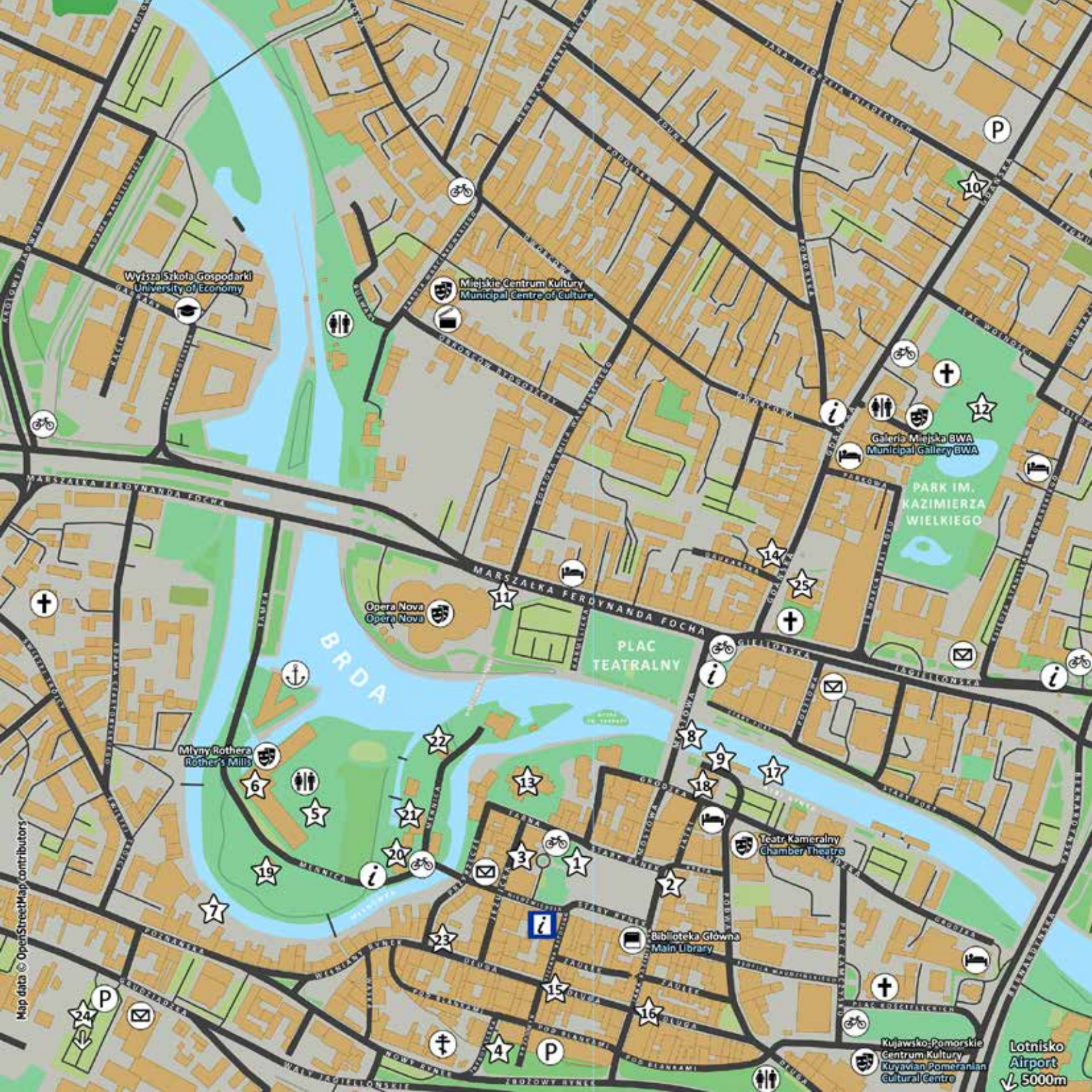
- Poczta / Post Office
- WC / Toilet
- Szpital / Hospital
- Parking / Car Park
- Kino / Cinema
- Kościół / Church
- Tablica Informacyjna / Information Board
- Hotel / Hotel
- Kultura i rozrywka / Culture and leisure
- Bydgoski Rower Aglomeracyjny
/ Bydgoszcz Agglomeration Bike Sharing System
- Obiekt szlaku TeH₂O / TeH₂O trail object
- Atrakcje dla dzieci / Attractions for children
- MOB - Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy / District Museum

Miasto Bydgoszcz | Bydgoskie Centrum Informacji
www.visitbydgoszcz.pl

City of Bydgoszcz | Bydgoszcz Information Centre
info@visitbydgoszcz.pl

Zdjęcia / Photos by:
R. Sawicki, T. Markowski, J. Zasada, W. Zdunek,
F. Kowalkowski, P. Nalewajk, L. Woźniak
Mapa / Map: Sebastian Tucholski

Wyższa Szkoła Gospodarki
University of Economics

Miejskie Centrum Kultury
Municipal Centre of Culture

Galeria Miejska BWA
Municipal Gallery BWA

PARK IM.
KAZIMIERZA
WIELKIEGO

Opera Nova
Opera Nova

PLAC
TEATRALNY

Młyny Rothera
Rother's Mills

Teatr Kameralny
Chamber Theatre

Biblioteka Główna
Main Library

Kujawsko-Pomorskie
Centrum Kultury
Kuyavian-Pomeranian
Cultural Centre

Lotnisko
Airport
5000m

Map data © OpenStreetMap contributors

BYDGOSZCZ karta
turysty

Zwiedzaj Bydgoszcz z Kartą Turysty /
Visit Bydgoszcz with the Tourist Card
karta.visitbydgoszcz.pl

